

Bogati i siromašni:

Kako rasporediti teret energetske tranzicije?

Da bi bili verodostojni, u planovima energetske tranzicije sa fosilnih na "čista" goriva mora biti precizirano na koga će pasti teret neophodnih investicija merenih bilionima evra, piše Reuters.

EU korak bliže fondu od 11,5 milijardi evra za regione zavisne od uglja

EU: Klimatski dogovor o obavezujućim ciljevima koji sve menjaju

Studija: Novi cilj smanjenja emisija dovodi EU elektroenergetski sistem na 0% emisije već 2040.

Cena tone CO2 ide 2030. na 130 evra i to je kraj za TE na uglj?

Granični porez na CO2 replika EU ETS šeme?

Tri bela slona u izlogu EU klimatske politike

Evropski sud pravde:

Vlade mogu da revidiraju podsticajne tarife za OIE

EU korak bliže fondu od 11,5 milijardi evra za regione zavisne od uglja	OVDE
EU: Klimatski dogovor o obavezujućim ciljevima koji sve menjaju	OVDE
Nacrt zakona EU o OIE potvrđuje cilj od 38-40% za 2030. godinu	OVDE
Brisel najavljuje proširenje EU ETS na zgradarstvo i transport	OVDE
Studija: Novi cilj smanjenja emisija dovodi EU elektroenergetski sistem na 0% emisije već 2040.	OVDE
Cena tone CO ₂ ide 2030. na 130 evra i to je kraj za TE na ugalj?	OVDE
Poljska produžila život rudniku uglja na tromeđi sa Češkom i Nemačkom	OVDE
Reuters: Kako rasporediti finansijski teret energetske tranzicije?	OVDE
Poljska: Sporazum vlade, sindikata i industrije uglja	OVDE
Granični porez na CO ₂ bi mogao preslikati EU ETS šemu	OVDE
Akcionari Credit Suisse traže od banke distanciranje od industrije uglja	OVDE
IEA: Potrošnja uglja u svetu ove godine raste za 4,5%	OVDE
Tri bela slona u izlogu EU klimatske politike	OVDE
Vodonik: prvi bijeli slon Evropske komisije.....	OVDE
Drugi beli slon: Skladištenje CO ₂	OVDE
Treći beli slon: Prodaja EU ETS dozvola	OVDE
Evropski sud pravde: Vlade mogu da revidiraju podsticajne tarife za OIE	OVDE
Prljava goriva suočena su s većim porezima u EU	OVDE
I Uniper, posle RWE, tuži Holandiju zbog gašenja TE na ugalj	OVDE
Smanjen prosečni EU račun za gas	OVDE
ACER objavljuje ažurirane smernice za izveštavanje o transakcijama REMIT	OVDE
Šta obuhvata REMIT?	OVDE

EU korak bliže fondu od 11,5 milijardi evra za regione zavisne od uglja

Fond pravedne tranzicije

BRISSEL - Prvi poziv za projekte iz EU Fonda za pravednu tranziciju, koji je, pored ostalog, namenjen energetske tranziciji regiona zavisnih od upotrebe uglja, očekuje se ove godine nakon što su Savet Evrope i Evropski parlament 26. aprila postigli privremeni sporazum o programu.

Fond će izdvojiti dodatnih 1,5 milijardi evra bespovratnih EU sredstava, na ukupan paket kredita od 10 milijardi evra, koji će biti dostupni preko Evropske investicione banke, prenosi **Euractiv**.

Savet, koji čine predstavnici vlada država članica, i parlament sada treba da ratifikuju dogovor, da bi narednih nedelja bio usvojen zakon o zajmu javnom sektoru, saopšteno je iz EU. Države članice koje su kompletirale planove pravedne tranzicije odobrene od strane Evropske komisije, moći će da se prijave za grantove i zajmove, s prvim pozivom za projekte planiranim za jesen.

Fond za pravednu tranziciju (Just Transition Fund) je jedan je od tri stuba Mehanizma za

pravednu tranziciju (Just Transition Mechanism), predviđenih u okviru Evropskog zelenog plana, koji je predstavljen u januaru.

Parlament je u ponedeljak podigao iznos kredita javnog sektora za manje razvijene regije EU, koje imaju manje od 75% prosečnog BDP-a po glavi stanovnika u bloku, tako što će moći da dobiju 25% sredstava u obliku bespovratnih sredstava, u odnosu na prethodno predloženih 20%. Razvijenije regije će imati pravo na bespovratnu podršku od 15%.

Dogovoreni sporazum takođe produžava period tokom kojeg će novi mehanizam finansiranja biti ograničen samo za tranzicione regije, za godinu dana, do kraja 2025. Nakon toga, sva preostala sredstva biće dostupna za nadmetanje državama članicama EU bez obzira na njihovu pravednu tranzicionu podobnost.

EU se nada da će paket od 11,5 milijardi eura generirati 25-30 milijardi eura ulaganja u energetske tranziciju.

EU: Klimatski dogovor o obavezujućim ciljevima koji sve menjaju

STRAZBUR - Zakonodavci Evropske unije postigli su u noći između 27. i 28. aprila sporazum kako bi ambiciozni klimatski ciljevi bloka postali pravno obavezujući, trasirajući put za niz novih pravila i standarda za preuređivanje celokupne ekonomije, javljaju **agencije**.

Predstavnici vlada EU-a i Evropskog parlamenta načelno su se složili o takozvanom Evropskom zakonu o klimi, koji predviđa smanjenje neto emisije gasova efekta staklene bašte (eng. GHG) za 20% do 2030. godine, u odnosu na nivo iz 1990. godine, a na neto nula emisija do 2050. godine.

Pakt EU postavlja teren za strožija pravila koja će uticati na industrije u rasponu od transporta do proizvodnje energije.

Zakonodavni paket EU koji će biti predstavljen u junu ojačaće mehanizme određivanja cena ugljenika, pospešiti uštedu energije, povećati proizvodnju obnovljivih izvora energije, pojačati održivi transport i obuzdati uvoz proizvoda koji podstiču krčenje šuma, rekao je u utorak potpredsednik EK zadužen za klimu Frans Timmermans.

U međuvremenu, takozvani sistem taksonomije uvešće sistem označavanja zelenih investicija koji bi stotine milijardi sredstava mogao preusmeriti na određene industrije i kompanije.

EU takođe želi da prikupi čak 250 milijardi evra od svojih prvih zelenih obveznica za finansiranje masovnog paketa ekonomskih podsticaja, a privatno finansiranje će verovatno uslediti u odobrenim industrijama. Komisija će početi prodaju duga, koji zajednički podržavaju 27 država članica EU, kasnije ove godine, kako bi prikupila sredstva za zelene investicije.

Nacrt zakona EU o OIE potvrđuje cilj od 38-40% za 2030. godinu

BRISEL - Nacrt predstojeće direktive Evropske unije o obnovljivoj energiji potvrđuje cilj bloka da do 2030. godine OIE učestvuju sa 38% - 40% u EU potrošnji energije, približno udvostručujući udeo solarne, vetro i drugih obnovljivih izvora energije u evropskom energetsom miksu do kraja dekade, saznaje i objavljuje 4. maja **Euractiv**.

Revidirana direktiva Evropske komisije o obnovljivoj energiji biće predstavljena 14. jula kao deo šireg paketa zakona namenjenih ispunjavanju ažuriranih klimatskih ciljeva bloka za 2030. godinu.

Brisel najavljuje proširenje EU ETS na zgradarstvo i transport

BRISEL - Evropa će primeniti svoj sistem trgovanja emisijama na zgrade i transport, rekla je predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen na samitu svetskih lidera u četvrtak (22. aprila), postavljajući scenu za planirani remont EU tržišta ugljenika (EU ETS), okosnice njenog plana za smanjenje emisija gasova staklene bašte.

Uključivanje i drumskog prevoza i zgrada u EU šemu ograničenja emisije i trgovine dozvolama za emisije CO2 (EUA) je očekivana, ali to je i politika visokog rizika, piše **Euractiv**.

Frans Timmermans (foto), potpredsednik Evropske komisije zadužen za klimatsku politiku, rekao je da je lično protiv uključivanja drumskog transporta u ETS jer pretil povećanjem cena goriva i nesrazmernom opterećenju siromašnih.

U najgorem scenariju, kritičari kažu da bi to moglo pokrenuti ponavljanje pokreta "Žutih prsluka" iz 2018., koji je izazvao masovne neredе u Francuskoj zbog povećanja cena goriva za 0,10 eura, podseća **Euractiv**.

Studija: Novi cilj smanjenja emisija dovodi EU elektroenergetski sistem na 0% emisije već 2040.

POSTDAM - Pooštavanje sistema trgovine EU emisijama (EU ETS) u skladu sa Zelenim sporazumom EU dramatično bi ubrzalo dekarbonizaciju evropskog elektroenergetskog sektora, ukazuje tim istraživača iz Potsdam-Instituta za istraživanje klimatskih uticaja.

Autori nove studije pokazuju da više cene ugljenika nisu samo neizbežan korak u smanjenju emisija - one će mnogo brže dovesti do jeftinog elektroenergetskog sistema koji se napaja obnovljivim izvorima energije.

"Jednom kada EU prevede svoj nedavno prilagođeni cilj smanjenja emisija za najmanje 55% u 2030. u odnosu na 1990. u strožija EU ETS ograničenja, elektroenergetski sektor će uskoro iznenađujuće brzo doživeti temeljne promene", kaže Robert Pietzcker, jedan od autora studije Potsdam-Instituta za istraživanje klimatskih uticaja (PIK).

"U našim računarskim simulacijama novih ambicioznih ciljeva to bi značilo da će obnovljivi izvori pokrivati gotovo tri četvrtine proizvodnje električne energije već 2030. godine, a nultu emisiju u elektroenergetskom sektoru ćemo dostići već do 2040. godine."

Da bi utvrdili efekte, ekonomisti su proučavali varijacije ciljeva smanjenja emisija, povećanu

potražnju za električnom energijom koja bi mogla nastati spajanjem sektora i ulaganja u izgradnju efikasne infrastrukture prenosne mreže radi boljeg objedinjavanja obnovljivih izvora širom evropskih zemalja.

Oni su takođe analizirali učinak potencijalne nedostupnosti novih nuklearnih elektrana i postrojenja za hvatanje i skladištenje ugljenika (CCS) dizajniranih da smanje količinu veštačkih emisija CO₂. Istraživanje pokazuje takođe da se u računarskim simulacijama ni nuklearne elektrane ni CCS nisu pokazali bitnim za postizanje smanjenja emisija.

Cene tone CO₂ idu 2030. na 130 evra i to je kraj za TE na uglj?!

POSTDAM - "Cilj smanjenja emisija CO₂ za najmanje 55% u 2030. imaće ogromne posledice za elektroenergetski sektor," kaže Sebastian Osorio, koautor studije Potsdam-Instituta.

"Prema prethodnom cilju ublažavanja klimatskih promena u EU smanjenjem emisija štetnih gasova do 2030. godine za samo 40%

- očekivalo se da će cena ugljenika u EU ETS sistemu porasti na 35 € po toni CO₂ do 2030. Međutim, novi cilj od minus 55%, će više nego utrostručiti cenu dozvole za emisije na približno 130 € po toni CO₂ u 2030. To bi bio kraj proizvodnje električne energije koja se proizvodi iz uglja kakvu poznajemo - svodeći je na oskudnih 17 teravat sati u 2030, 2% onoga što je bilo 2015," konstatuje Osorio.

"Za razliku od onoga što je zabeleženo poslednjih godina, odumiranje uglja neće u budućnosti dovesti do povećanja proizvodnje električne energije iz gasa", dodaje on. "S porastom cena CO2 iznad 100 eura po toni, očekujemo da će i proizvodnja električne energije zasnovane na gasu pasti do 2030. na manje od 40% vrednosti iz 2015. godine i na manje od 4% u 2045."

"Isključivanje fosilnih elektrana pre isteka njihovog veka i raniji od predviđenog porast udela energije vetra i sunca u ovoj deceniji privremeno će podići cene", objašnjava koautor Renato Rodrigues iz PIK-a. "Ali nakon 2025. godine troškovi će se ponovo smanjiti zbog veće dostupnosti jeftine energije vetra i sunca, što će na kraju sniziti cene električne energije na nivoe viđene u poslednjoj deceniji

Poljska produžila život rudniku uglja na tromeđi sa Češkom i Nemačkom

LONDON - Poljska vlada produžila je život kontroverznom otvorenom rudniku uglja do 2044. godine, uprkos tome što - kako tvrdi Evropska komisija - već krši najmanje dva zakona EU, prenosi 3. maja **EUobserver**.

Rudnik u Turovu trenutno još uvek radi, godinu dana nakon probijanja krajnjeg roka.

Termoelektrana Turów (na slici desno gore) nalazi se na granici između Poljske, Češke i Nemačke i pokriva oko pet posto poljske potrošnje električne energije, snabdevajući oko 2,3 miliona domaćinstava.

Najava da će produžiti rad dolazi nakon što bi Evropski sud pravde početkom maja trebalo da odluči o tome hoće li zaustaviti proizvodnju u rudniku lignita kao privremenu meru - nakon tužbe koju je Češka podnela u februaru.

Ova tužba je prva u istoriji EU u kojoj jedna država članica tuži drugu iz ekoloških razloga.

Poljska komunalna firma PGE je saopštila da bi trenutno zatvaranje rudnika Turów moglo dovesti do "naglog ekonomskog kolapsa" u pokrajini i uzdrmati "stabilnost poljskog elektroenergetskog sistema".

Državna kompanija također je rekla da tužba dovodi u pitanje "ključne pretpostavke takozvanog EU plana 'pravedne tranzicije'".

Poljska je i dalje jedna od zemalja u EU koje najviše zavise od ugljena i zapošljava više od polovine od više od 230.000 ljudi koji rade u evropskom sektoru uglja, navodi Reuters.

Zbog toga će dobiti najveći deo sredstava iz tranzicionog fonda od 17,5 milijardi evra, s predloženom alokacijom od 3,5 milijardi evra.

Međutim, za to je potrebno da regije EU pokažu da se odvikavaju od uglja kako bi pristupile tim sredstvima.

U 2015. godini kompanija je započela izgradnju nove jedinice snage 496 MW u elektrani Turow, za koju se očekuje da će biti završena ove godine.

Poljska: Sporazum vlade, sindikata i industrije uglja

VARŠAVA - Poljska vlada i sindikati potpisali su 28. aprila sporazum sa sindikatima i industrijom uglja za ukidanje proizvodnje uglja do 2049. godine. Predstavnici industrije složili su se da zatvore sve rudnike uglja do ciljanog datuma, uz otpremnine za radnike u basenu uglja u Šleskoj. U izjavi ministarstva državne imovine, koje je pregovaralo u ime vlade, taj se dogovor kvalifikuje kao "istorijski". Prema sporazumu, vlada će postupno ukidati ugalj u narednih 28 godina.

Zauzvrat, rudari će dobiti pravo da se premeste iz zatvorenih rudnika u one koji još uvek rade ili će dobiti prevremene penzije u visini 80% svojih plata. Oni koji odluče da napuste rudarstvo kvalifikovaće se za otpremninu od 120.000 zlota (32.000 USD). Sporazum takođe predviđa ulaganje od preko 16 milijardi zlota (4,2 milijarde dolara) u tehnologije čistog uglja.

Kako će reagovati Evropska komisija?

"Sporazum je velikodušan za rudare i regiju Šlezije, skup za državni budžet i trom u pogledu ambicija klimatske politike", rekao je Jan Frankowski, analitičar iz Instituta za strukturna istraživanja, nezavisne istraživačke fondacije u Varšavi .

"Ostaje pitanje da li su ovi uslovi prihvatljivi od strane Evropske komisije, odgovorne za ratifikaciju sporazuma. "Subvencije izdvojene za rudare uglja bile bi veliko opterećenje za državni budžet i mogle bi predstavljati kršenje propisa EU o subvencijama umirućim industrijama.

Dominika Kolorza, šefa lokalnog ogranka unije Solidarnost, rekla je da sporazumom nije završen posao što se tiče industrije uglja. "Moramo obaviti mnogo posla da bismo stvorili alternativna radna mesta." Konačno potpisivanje očekuje se u maju.

Reuters: Kako rasporediti finansijski teret energetske tranzicije?

LONDON - Da bi bili verodostojni, u planovima energetske tranzicije sa fosilnih na "čista" goriva mora biti precizirano na koga će pasti teret neophodnih investicija merenih bilionima evra, piše **Reuters**.

Ako ostane da potrošači plaćaju pune troškove tranzicije, najsiromašnijima će ostati mnogo manje novca za druge stavke, što će verovatno biti neodrživo za izabrane političare.

Ako se deo, ili svi troškovi prebace na poreske obveznike, porezi bi morali znatno porasti, a ta odluka uvek nosi veliku političku težinu i rizik, dodaje agencija.

Dodatni prihodi mogli bi se ostvariti nametanjem novih taksi na ugljenik ili povećanjem naplate postojećih poreza, od kojih većina pada na prihode i potrošnju.

Neki bi se troškovi mogli kapitalizovati zaduživanjem domaćinstava ili države, a isplatiti kroz uvećane kamate. Zaduzivanje je uvek politički lakše od povećanja porez, pa je to obično privlačnija opcija za kreatore politike.

Zaduzivanje bi, međutim, takođe s vremenom uvećalo kapitalne troškove, što je uostalom način na koji se izvorno finansirala većina postojećeg energetskeg sistema. Ali veće zaduzivanje domaćinstava ili vlada u budućnosti bi potrošačima takođe umanjilo primanja.

Bez obzira na to kako će se platiti asocirani troškovi energetske tranzicije, njihova distribucija je od centralnog, a ne sporednog značaja za čitav proces, piše Reuters.

Ova su pitanja toliko osetljiva da objašnjavaju zašto kreatori politike u najnaprednijim ekonomijama beže od pružanja detalja o tome kako krenuti prema energetskeg sistemu s nultom emisijom čak iako snažno odobravaju krajnji cilj.

Verodostojne strategije energetske tranzicije stoga trebaju sadržavati detaljan finansijski put koji objašnjava kako će biti plaćene jednako kao i putanja emisija, konstatuje agencija.

Granični porez na CO2 bi mogao preslikati EU ETS šemu

BRISEL - Evropska komisija radi na Prekograničnom mehanizmu za prilagođavanje ugljenika (CBAM) koji se temelji na zasebnom skupu dozvola za emisije po uzoru na EU ETS, rekao je jedan visoki poreski zvaničnik iz Evropske komisije (EK).

Ovaj pristup bio je potreban kako bi bio kompatibilan s pravilima Svetske trgovinske organizacije i kako bi se izbegla diskriminacija između uvoznika iz zemalja koje nisu članice EU, rekao je šef jedinice za indirektno poreze Visente Urtado Roa (Vicente Hurtado) na webinaru održanom krajem aprila, prenosi **Montel**.

EK bi trebalo da predloži CBAM krajem juna, a čelnici EU žele da počnu da ga primenjuju od 1. januara 2023. Cilj je izbeći takozvani rizik od prelivanja ugljika iz energetski intenzivne industrijske koja preta da se premesti iz EU u regione s manje strogim klimatskim ograničenjima.

Još uvek postoji mnogo otvorenih pitanja o tome kako bi CBAM radio, poput toga da li bi se ti certifikati morali predati u trenutku uvoza ili na kraju godine kao u ETS-u, rekao je Urtado. Ostala pitanja uključuju mogu li se takvi certifikati skladištiti kao hedžing, kao i mogućnosti stvaranja sekundarnog tržišta.

EK je procenila da bi CBAM mogao prikupiti pet do 14 milijardi evra godišnje za budžet EU. CBAM se ne bi primenjivao na proizvode iz zemalja koje nisu članice EU i koje su već primenile sličnu cenu CO2 na svoje proizvođače.

EUETS

EK namerava da preslika svoju ETS šemu što je više moguće, "pa ćemo možda u prvoj fazi pokušati da obuhvatimo iste emisije koje pokriva ETS", rekao je Urtado. U drugoj fazi Komisija mogla razmotriti primenu CBAM-a na transport, a zatim i na životni ciklus proizvoda.

"U mnogim slučajevima će stvarne emisije morati biti deo sistema, ali u ranim fazama možda će biti potrebne zadate vrednosti tamo gde je bilo nemoguće koristiti stvarne emisije", dodao je zvaničnik.

"Imamo metodologije za procenu direktnih i indirektnih emisija, pa ćemo ih iskoristiti", rekao je Urtado.

EK takođe želi da se CBAM, poput ETS-a, usredsredi na instalacije, a ne na kompanije ili zemlje. Na primer, SAD imaju različite politike cena ugljenika u različitim savezima država.

Fokusiranje na instalacije moglo bi pomoći u rešavanju zabrinutosti zbog preslaganja resursa, gde države šalju svoje proizvode s najnižim udelom CO2 u EU, bez promene ukupnog intenziteta ugljenika, objašnjava Urtado Roa.

IEA: Potrošnja uglja u svetu ove godine raste za 4,5%

PARIZ - Najnoviji godišnji izveštaj Međunarodne agencije za energiju (IEA) procenjuje da će se globalne emisije ugljendioksida povezane s energijom uvećati za 1,5 milijardi tona 2021. godine - drugo najveće povećanje u istoriji i najveći godišnji porast od 2010. godine, kada je svet bio u epicentru privrednog oporavka posle globalne finansijske krize.

Porast znači da će globalne emisije CO2 dostići 33 milijarde tona, poništavajući gotovo sav napredak postignut 2020. godine kada je potražnja za energijom opala za 6% zbog pandemije.

Veći deo tog rasta posledica je snažnog oporavka industrije uglja, pokazuje izveštaj IEA. Potrošnja uglja bi trebalo da poraste u ovoj godini za 4,5%, od čega tri četvrtine vuče elektroenergetski sektor, što je porast koji daleko premašuje nivo iz 2019. i približava se vrhuncu zabeleženom 2014. godine.

„Ovo je strašno upozorenje da je ekonomski oporavak od Covid krize trenutno sve samo ne održiv za našu klimu”, rekao je Fatih Birol, izvršni direktor u IEA.

Više od 80% projektovane potražnje za ugljem 2021. godine dolazi iz Azije - prvenstveno iz Kine, navodi se u izveštaju, iako će se povećati i

potrošnja uglja u EU i SAD, ali ostati "znatno ispod nivoa pre krize".

Ukupna potražnja za fosilnim gorivima takođe će da poraste tokom 2021. godine, s tim što će prirodni gas i ugalj porasti iznad nivoa iz 2019., dok će oporavak nafte ostati ispod brojeva iz 2019. godine.

Analitičari IEA daju malo prostora i optimizmu, jer računaju da će proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora skočiti više od 8% u ovoj godini, što predstavlja više od polovine globalnog porasta ukupnog snabdevanja energijom.

Akcionari Credit Suisse traže od banke distanciranje od industrije uglja

ŽENEVA - Investicioni akcionari banke Credit Suisse koji upravljaju sa kapitalom od 2,5 biliona dolara zatražili su od rukovodstva banke da zauzme oštriji stav prema finansiranju uglja, zbog zabrinutosti da su njene trenutne politike previše labave, pokazalo je pismo koje je video Reuters.

Druga grupa investitora već je uspela da od HSBC dobije sličnu obavezu, a na to je pozvan i menadžment Barclays banke, dodaje agencija.

U pismu upravi grupa akcionara, uključujući nekoliko fondova, poziva se na istraživanje Akcijske mreže kišnih šuma koje je pokazalo da je Credit Suisse treći po veličini finansijer uglja u Evropi.

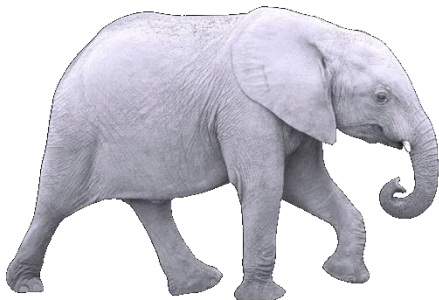
Prošlog jula, banka je rekla da će zaustaviti finansiranje ili osiguravanje kompanija s udelom prihoda od uglja većim od 25%, osim ako nemaju "verodostojnu" strategiju za diversifikaciju od termalnog uglja.

"Međutim, banka ne objašnjava šta smatra "verodostojnom tranzicionom strategijom udaljavanja od vađenja termalnog uglja, za razliku od nekih evropskih konkurenata", navodi se u pismu.

Tri bela slona u izlogu EU klimatske politike

BRISEL – Mogao bi se steći utisak da je Frans Timmermans, potpredsednik Evropske komisije zadužen za klimatsku politiku, jahao na belom slonu kada je prošlog leta predstavio EU rešenja za buduću zelenu ekonomiju. Nažalost, takav put ka zelenoj ekonomiji popločan je emisijama CO₂ - a rešenje EU protivno je i ekonomskim, ali i prirodnim zakonima, komentariše 22. aprila portal **International Viewpoint**.

Vodonik: prvi beli slon Evropske komisije

Prvog belog slona Komisija EU predstavila je u 8. jula, predstavivši cilj konverzije u vodonik proizveden isključivo iz obnovljivih izvora energije, vetra i sunca. Ali za sada će EU i dalje podržavati povećanje proizvodnje vodonika iz fosilnih goriva, odakle se globalno dobija 96% ovog goriva.

Prema IEA, globalno se za proizvodnju vodonika koristi 6% ukupno proizvedenog prirodnog gasa i 2% nafte, a godišnje emituje 830 miliona tona CO₂.

Do 2050. godine, Komisija EU veruje da 24% svetske potrošnje energije može doći iz vodonika u vrednosti od 630 milijardi evra. Komisija veruje da bi to moglo stvoriti milion radnih mesta u EU u lancu vrednosti proizvodnje vodonika. To je beli slon.

Drugi beli slon: Skladištenje CO₂

Hvatanje i skladištenje CO₂ (eng. CCS) je još jedna pomodna reč u klimatskim planovima EU, koja se ponekad proširuje i na CCUS (hvatanje, upotreba i skladištenje CO₂).

Migel Arijas Kanjete (Miguel Arias Canete), bivši komesar EU za energetiku i klimu, priznao je na konferenciji u jesen 2019. da probni projekti CCS-a "nisu bili uspešna priča". "Finansirali smo, bez uspeha, veliki broj projekata. Ne možemo nastaviti tako. Ali dekarbonizacija će zahtevati tu tehnologiju. Ovog puta su nam potrebna ulaganja, ne za razvoj tehnologije, već radi smanjenja troškova i povećanja proizvodnje."

CCS je skup, čak zahteva više energije i zagađuje na druge načine. Takođe je skupo primeniti ga na postojeće elektrane i industrije s velikom potrošnjom nafte, uglja ili gasa. Dakle, drugi beli slon.

Treći beli slon: Prodaja EU ETS dozvola

Od 2005. EU pokušava da izvrši pritisak na smanjenje emisije CO₂ postavljanjem cene u okviru takozvane šeme trgovanja emisijama EU ETS. Tome je 2015. godine EU dodala „Rezervu stabilnosti tržišta“, koja pruža fleksibilnost preko gornje granice dozvola u slučaju eksternih šokova, poput ekonomske krize, a takođe pruža mogućnost vremenskih ograničenja dozvola za ispuštanje.

Ukupno područja obuhvaćena ETS-om čine 25% emisija gasova staklene bašte u EU (podaci za 2018. godinu), piše IEA.

Novac koji tada dođe na aukcijama koristiće se za modernizaciju i fond za pronalaskе. Fond za inovacije u oblasti OIE i niskouglenične tehnologije usmerićе na eksperimente sa vodonikom do 12,5 milijardi evra i na tehnologiju kojom se struja pretvara u nešto drugo (tzv. „power-to-X“ tehnologija)". Neke od ovih aktivnosti same će emitovati puno CO₂.

EU ETS sistem je možda imao određenih efekata - ali cena dozvola je slaba šargarepa za uštedu emisija CO₂ za kompanije, a šema može postati predmetom svih vrsta političkih pregovora i ekonomskog zavaravanja i prevara. Pored toga, novac koji stigne takođe će se koristiti za druga dva bela slona, ekonomiju vodonika i CCS.

Sve u svemu, postoji direktna protivurečnost između deklariranih klimatskih ciljeva EU - i stvarne politike EU, piše 22. aprila portal

International Viewpoint.

EU mora da smanji potrošnju gasa, ali istovremeno povećava gasnu infrastrukturu. Buduća ekonomija vodonika mora se graditi od vodonika napravljenog od prirodnog gasa.

EU neće intervenisati protiv velikih CO₂ grešnika jer su oni ključni za ekonomski rast neophodan kapitalizmu. Zbog toga EU mora da predstavi rešenja za klimatski problem koja ne funkcionišu.

Evropski sud pravde: Vlade mogu da revidiraju podsticajne tarife za OIE

LUKSEMBURG - Evropski sud pravde (ECJ) signalizirao je da se slaže sa mišljenjem koje je u oktobru objavio jedan od njegovih generalnih advokata, da vlade država članica EU mogu slobodno revidirati nivo plaćanja podsticajnih tarifa (FIT - feed-in tariff) potpisanih s proizvođačima iz obnovljivih izvora energije.

Generalni pravobranilac Henrik Saugmandsgaard Oe ocenio je da potez italijanske vlade da 2014. godine smanji FIT isplate za solarne projekte nije u suprotnosti ni sa pravom na poslovanje, niti s vlasništvom imovine zagarantovanom Poveljom o osnovnim pravima EU-a, niti sa EU energetsom poveljom.

Advokat je odgovorio na žalbe matičnog Italijanskog udruženja obnovljivih izvora (ANIE) i operatora solarnih elektrana predvođenih iz Južnog Tirola.

Sudije ECJ-a podržale su to mišljenje i vratile predmet 20. aprila na konačnu odluku Regionalnom upravnom sudu u Laciju, Italija.

Prljava goriva suočena su s većim porezima u EU

BRISEL - Evropa predlaže veće poreze na energetske najzagađenije proizvode u okviru mera dostizanja CO2 neutralnosti do sredine veka, piše **Bloomberg**.

"Naša postojeća Direktiva o oporezivanju energije utvrđuje najniže stope akciza za energente na celom području EU", rekao je 27. aprila komesar EU za ekonomska pitanja Paolo Đentiloni (Gentiloni). "Ova pravila stara su gotovo dve decenije i potpuno su neusklađena s današnjim političkim ciljevima."

Evropska unija planira da uskladi svoje poreze na energiju prema Zelenom dogovoru, strategiji koja će učiniti svaki sektor ekonomije održivijim. Nacrt zakona biće predložen u junu kao deo šireg paketa mera usmerenih na stavljanje Unije na pravi put da ispuni stroži cilj smanjenja emisija za najmanje 55% u odnosu na nivo iz 1990. godine.

U planiranoj reviziji uvećaće se porezi za energetske proizvode sa najvećim sadržajem CO₂. U isto vreme, Evropska komisija podstiče nacionalne vlade da uvedu zelene poreze i odmaknu se od politika koje kočće ekonomski rast, dodaje agencija.

"Ukidanje subvencija, izuzeća i poreskih olakšica za zagađujuće aktivnosti moglo bi pomoći ubrzanju zelene tranzicije u našim državama članicama, dok bi njihovi poreski sistemi bili pravedniji za radnike", rekao je Đentiloni.

I Uniper, posle RWE, tuži Holandiju zbog gašenja TE na uglalj

HAG - Nemačka energetska kompanija Uniper potvrdila je nameru da tuži holandsku vladu zbog planiranog ukidanja uglja u toj zemlji, što će biti drugi pravni izazov koji je ove godine podnet protiv Holandije oslonjen na Ugovor o energetskej povelji.

Uniper je za **Euractiv** rekao 21. aprila da holandski zakon o postupnom ukidanju uglja krši međunarodno pravo i ne obezbeđuje odgovarajuću naknadu za pogođene kompanije.

Potez sledi nakon slične tužbe nemačkog eneretskog giganta RWE protiv Holandije u februaru.

Smanjen prosečni EU račun za gas

LJUBLJANA - Prosečni troškovi snabdevanja gasom opali su 2020. godine u većini država članica EU i ugovornih strana Energetske zajednice za više od 4 evra / MWh godišnje, prema preliminarnoj proceni Agencije EU za saradnju sa energetskim regulatorima (ACER) i Energetske zajednice.

Glavni razlozi su smanjenje potražnje izazvane pandemijom COVID-19 i najveće isporuke LNG-a ikad zabeležene u prvoj polovini 2020. To je rezultiralo istorijski niskim spot cenama na čvorištima u EU u drugom tromesečju 2020. Pad cena ostalih energenata i natprosečni nivoi zaliha u podzemnim skladištima bili su dodatni faktori.

Usklađivanje nabavnih cena i dalje je u celini robusno među većinom država članica, s najvećim razlikama koje od oko 3 eura / MWh.

Na primer, u 2013. godini razlike u nabavnim cenama iznosile su više od 5 eura / MWh, što je uvećavalo godišnji račun domaćinstva na skupljim tržištima gasa za 40 do 60 eura, navodi ACER.

Procenjuje se da je povećana konvergencija troškova snabdevanja gasom donela prosečne godišnje dobrobiti u rasponu od 3 milijarde eura za potrošače gasa iz EU od 2013. godine.

ACER objavljuje ažurirane smernice za izveštavanje o transakcijama REMIT

LJUBLJANA - Nakon šestomesečnih konsultacija sa energetskim subjektima i sa ciljem da doprinese poboljšanju izveštavanja o REMIT podacima, ACER je objavio 3. maja [ažurirane smernice za REMIT](#), Uredbu EU o integritetu i transparentnosti veleprodajnog energetskog tržišta.

One sadrže novu verziju Aneksa II Korisničkog priručnika za izveštavanje o transakcijama (TRUM) i Aneksa VII Priručnika o procedurama o izveštavanju podataka, kao i ažurirana često postavljana pitanja (FAQ) o izveštavanju o transakcijama te o osnovnim podacima i insajderskim informacijama .

Aneks II TRUM-a opisuje nekoliko primera izveštavanja o transakcijama (uključujući naloge za trgovanje) u vezi s ugovorima koji se prijavljuju ACER-u, u skladu s Implementacionom uredbom REMIT-a.

Ažurirani Aneks VII Priručnika za procedure (MoP) o izveštavanju podataka pruža opise novih polja podataka uključenih u nove elektroničke formate za izveštavanje o internim informacijama. Izmene odražavaju rezultate ACER-ovog javnog savetovanja o reviziji elektronskih formata.

Šta obuhvata REMIT?

REMIT, Uredba EU o integritetu i transparentnosti veleprodajnog energetskog tržišta, između ostalog, zabranjuje insajdersku trgovinu i manipulaciju tržištem na veleprodajnom energetskom tržištu.

REMIT definiše manipulaciju tržišta, između ostalog, kao ulazak u bilo koju transakciju ili izdavanje bilo koje naredbe koja šalje lažne ili obmanjujuće signale i koja uspostavlja, ili namerava da obezbedi cene na veštačkim osnovama, osim ako se takve radnje preduzimaju iz opravdanih razloga i prihvataju kao deo tržišne prakse.

REMIT je na snazi od kraja 2011. godine. Iako je bilo malo postupaka tokom prvih sedam godina, to se sada promenilo zahvaljujući novim usavršenim sredstvima za otkrivanje manipulacije tržištem.

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba nužno tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*